

PLA DOCENT

Curs: 1r
Especialitat: Direcció i dramaturgia
Codi de l'assignatura: 513001
Assignatura: Aspectes de retòrica i elocució
Tipus d'assignatura: obligatòria
Crèdits ECTS de l'assignatura: 4 ECTS
Hores totals de l'assignatura: 100
Impartició : anual
Descriptors: Estudi de les formes i de les funcions del llenguatge. Els gèneres discursius (narració, descripció, argumentació i diàleg) i models d'organització del discurs. Els registres del llenguatge: tipus (informal, culte, poètic) i elements que els constitueixen (lèxic, sintaxi, prosòdia). Procediments retòrics: figures textuais de paraules, de construcció, de pensament i de sentit (tropos). Aspectes pragmàtics del discurs oral. Allò dit vs. allò comunicat: context, interlocutors, expressió verbal i no verbal. Aspectes prosòdics i d'elocució. Elements i tècniques de la parla: ritme, accentuació, mesura, melodia, entonació, cadència, velocitat, volum, textura, intensitat.
Requisits: --
Observacions: --

COMPETÈNCIES QUE ES TREBALLARAN A L'ASSIGNATURA:

Competències Generals (Transversals):

1. Organitzar i planificar el treball de forma eficient i motivant.
2. Recollir informació significativa, analitzar-la, sintetitzar-la i gestionar-la adequadament.
3. Solucionar problemes i prendre decisions que responguin als objectius del treball que es realitza.
4. Realitzar l'autocrítica de la pròpia activitat professional i interpersonal.
5. Utilitzar les habilitats comunicatives i la crítica constructiva en el treball en equip.
6. Desenvolupar idees i arguments de forma raonada i crítica.

Competències específiques:

1. Conèixer el valor de la dicció a les arts escèniques.
2. Investigar l'expressivitat de la llengua i la representació i l'actualització del teatre en vers.

RESULTATS DE L'APRENENTATGE:

Coneixements:

- C1 Conèixer la paraula estàtica i els estils de l'elocució, els gèneres literaris i els registres lingüístics.
- C2 Conèixer les categories modificatives de les figures de dicció i de pensament (tropos).
- C3 Conèixer els fonaments bàsics de l'elocució rítmica.

Habilitats, procediments o destreses:

- H1 Descobrir la intenció de l'autor (ironia, moralitat, connotació) a partir de les imatges poètiques.
- H2 Saber veure la interacció del pla de l'expressió amb el pla del contingut (text, subtext, to de veu i emoció).
- H3 Saber harmonitzar sintaxi i mètrica en els textos dramàtics en vers.

Actituds:

- A1 Voler aprofundir en la voluntat d'estil en l'escriptura dramàtica.
- A2 Voler aplicar els coneixements retòrics a la lectura i l'escriptura creativa.
- A3 Adonar-se de la importància de la dicció i l'oralitat en el teatre i voler millorar-la.

CONTINGUTS FORMATIUS (TEMARI):

Blocs de contingut:

1. Retòrica clàssica (*imitatio*) i genètica textual (intertextualitat): breu repàs de les qüestions de retòrica, d'estilística, d'estètica i de poètica. Retòrica: *inventio*, *dispositio* (*res*) i *elocutio* (*uerba*)
2. Estilística (*elocutio*) i hermenèutica: la imatge poètica, símbol, al·legoria, mite, ironia i moralitat.
Ornatus: ars bene discendi vs. ars pulchri cogitandi. Figures de dicció i de pensament: per addició, per supressió, per ordre, per substitució. Trops. Anàlisi estilística. Unitat de composició (el principi poètic d'E. A. Poe).
3. Versificació i mètrica sil·làbico-accentual: heptasíl·labs, decasíl·labs, dodecasíl·labs i versos alexandrins: La seva aplicació al teatre. Unitats rítmiques: el iambe, el troqueu, l'amfíbrac, l'anapest i el dàtil. Accents màxims i secundaris i fronteres de vers.

METODOLOGIA I ORGANITZACIÓ GENERAL DE L'ASSIGNATURA:

Metodologia (Cal indicar el nombre d'hores de lectivitat presencial, així com les hores de treball autònom de l'alumne. Per exemple: 6 crèdits ECTS = 90 hores lectivitat presencial (60%) i 60 hores de treball autònom de l'alumne (40%) = 150 hores totals):

1. Treball presencial (60 per cent del total - 60 hores)

Classe magistral

- El professor explica els conceptes bàsics i procediments necessaris per a l'anàlisi textual, seguint els tractats i estudis de retòrica i estilística exposats en el temari de l'assignatura.

Pràctiques

- Realització a classe d'exercicis exemplificadors dels conceptes explicats pel professor que l'alumne ha d'assimilar i poder aplicar a diferents textos teatrals, proposats en funció de la dinàmica de l'aprenentatge.
- Treball de dicció a partir dels textos estudiats a classe.
- Visió i audició dels textos treballats recitats per actors o autors.
- Treball individualitzat amb el professor, exposició de l'alumne al grup.
- Exposició i comentari de les lectures teòriques.
- Anàlisi de la prosòdia, de les imatges i de les figures retòriques dels textos dramàtics proposats, i comentaris, si escau, de les diferents traduccions (catalanes i castellanes, bàsicament) que se n'han fet.

2. Treball autònom de l'alumne. (40% del Total. 40 hores)

Es pretén que l'alumne desenvolupi la seva capacitat d'autoaprenentatge perquè sigui capaç d'aplicar-ho en els seus treballs teatrals.

- L'alumne llegeix la bibliografia recomenada.
- L'alumne desenvolupa treballs d'anàlisi de materials dramàtics i literaris aplicant els conceptes explicats a classe.
- L'alumne prepara les exposicions i intervencions a classe.

AVALUACIÓ (CRITERIS, ESTRATÈGIES O ACTIVITATS I PONDERACIÓ):

L'avaluació és contínua ja que els coneixements adquirits s'apliquen a la pràctica diària.
Es valora l'evolució i la motivació de l'alumne durant el curs

- Treballs de l'alumne fora de classe: 40%.
- Participació en les activitats proposades a classe: 30 %
L'alumne que no segueixi la dinàmica de classe haurà de passar una prova teòrica i pràctica en què demostrï l'assoliment dels objectius del curs.
- Creativitat i excel·lència de l'alumne: 10 %
- Assistència a classe: 20%.

BIBLIOGRAFIA:

FONTS RECURSOS DE DOCUMENTACIÓ BÀSICS:

AUDEN, W. H. *La mano del teñidor*. Traducció de M. Lauer i A. Oquendo. Títol original: *The dyer's hand* (1948). Barcelona: Barral, 1974.

CALVINO, Italo. *Lliçons americanes. Sis propostes per al pròxim mil·lenni*. Traducció d'Anna Casassas. Títol original: *Lezioni americane* (1993). Barcelona: Edicions 62, 2000.

OLIVA, Salvador. *Tractat d'elocució*. Barcelona: Empúries, 2006.

OLSON, Elder. *Tragèdia i teoria del drama*. Traducció de Salvador Oliva. Títol original: *Tragedy and the Theory of Drama* (1961). Barcelona: Quaderns Crema, 1985.

POUND, Ezra. *El ABC de la lectura*. Traducció de M. Martínez-Lage. Títol original: *ABC of reading* (1931). Madrid: Ediciones y talleres de Escritura Creativa Fuentetaja, 2000.

FONTS I RECURSOS DE DOCUMENTACIÓ COMPLEMENTARIS (AMPLIACIÓ):

BARGALLÓ VALLS, Josep. *Manual de mètrica i versificació catalanes*. Barcelona: Empúries, 1991.

FONTANIER, Pierre. *Les figures du discours* (1827), Paris: Flammarion, 1977.

MEDINA, Jaume. *L'art de la paraula. Tractat de retòrica i poètica*. Barcelona: Proa, 2000.

MORTARA GARAVELLI, BICE. *Manual de Retórica*. Títol original: *Manuale di retorica* (1988). Madrid: Cátedra, 1991.

PAGNINI, Marcello. *Estructura literaria y método crítica*. Madrid: Cátedra, 1978.

SPITZER, Leo. *Études de style*. Traducció al francès de Michel Foucault [et al.]. Paris: Gallimard, 1970.